

Miroslav Kukulka

O IRENĚ

O IRENĚ

Miroslav Kukelka

O IRENĚ

Miroslav Kukelka

Text © 2018, Miroslav Kukelka

Grafická úprava a sazba © 2018, Lukáš Vik

Obálka © 2017, Miroslav Kukelka

1. vydání © 2018, [Lukáš Vik – E-knihy hned](http://www.lukasvik.cz)

ISBN ePub formátu: 978-80-7536-248-3 (ePub)

ISBN mobi formátu: 978-80-7536-249-0 (mobi)

ISBN PDF formátu: 978-80-7536-250-6 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

webdesignér Lukáš Vik

<http://www.lukasvik.cz>

Irenka

1987 – 1992

Hlavou se jí honily vzpomínky na starý domov jedna přes druhou, snad právě proto, že den byl tak nevlídný, že bylo tak ošklivo, voda stékala po oknech, déšť bubnoval na čelní sklo auta a louže na silnici se prudce rozstříkovaly pod koly. Možná proto si vzpomněla na teplo v herně, měkký koberec a kamarádky, jak si spolu hrají, dělají úkoly do školy, možná je už nikdy neuvidí, přestože teta Jana ji utěšovala, že člověk nikdy neví, kdy koho někde potká a bude se mu chtít vyhnout. Proč? To ona ne, určitě by chtěla být s Jitkou, starší, ale právě tak hubenou holčičkou, jako byla ona sama, vytáhlá, samá ruka, samá noha, dlouhý krk a velké udivené oči..., právě taková očka (hned si vzpomněla na úryvek písničky- „Ty máš očka jako já „, co jim teta zpívala, držela je za ruce v kruhu a dívaly se do očí jí i svým sousedkám a zpívaly s ní), takové veliké oči a jejich upřený pohled Irenu vždycky donutily udělat nějakou grimasu, naklonit hlavu a třeba vypláznout jazyk i, jak se ty oči na ni dívaly a dívaly a trvalo to věčnost, než se na ni Jitka usmála. No, nešklebte se potom! Teta Jana říkala, že Jitka

vzpomíná, kam se poděl včerejší den, ale strejda Jan, takový prý udělaný vazoun, to jsou ale výrazy, no prostě svalovec, kluci ho obdivovali a cítili k němu velký respekt pro jeho svaly na pažích, kvůli kterým si nemohl ani zapnout knoflíček u košile, nebo uvázat kravatu kolem silného krku, občas to předváděl, jak mu to nejde a šilhal očima kolem, jestli se všichni dívají a jestli mu to věří, tak tedy on a teta Marie i ostatní se smály a říkaly zase, že teta Jana je stejná, pořád něco hledá, v kabelce, v šatně, v jídelně a zlobí se a ptá se dětí, jestli neviděli její rukavice, kabelku a tak a jistě hledá i ten včerejší den a že co kdyby měla brýle a všichni se smáli, což Ireně nebylo jasné, že by s brýlemi všechno našla dříve? I teď v autě se nad tím zamyslela, svažila obočí v usilovném přemýšlení a špulila pusu, ale nic ji nenapadlo. Povídaly si o tom s holkami a malá Tonicčka, když jí vysvětlily to s tím včerejším dnem, se tak rozesmála, tak šíleně, šíleně, šíleně se smála, že jí zaskočil bonbon, co právě cumlala a musely ji bouchat do zad a křičet a volat tetu, aby se neudusila, ale naštěstí bonbon jí vyskočil z pusy celý uslintaný a skončil pod knihovnou, zelený a lesklý a lepkavý... Radostí nad tou milou vzpomínkou si lehce zavýskla a zavrtěla se na sedadle a paní vedle, její nová teta, se na ni tázavě podívala, jenže Ireně

se nechtělo něco vysvětlovat. Co asi dělá právě teď Tonička, ta mlsálka jedna? Možná právě teď tiše a nenápadně obchází stolky u postelí a hledá nějakou dobrotu, co by mohla ukrást, strčit rychle do pusy a tvářit se jakoby nic. Nějaký čas potom se Ireně zdály sny o zapadlém bonbonu pod knihovnou, Tonička si lehala na zem a snažila se pro něj natáhnout, ale měla krátké ruce a ten pitomý bonbon jí uhýbal, jako živý a když to zkusila Irena, zjistila, že je přilepený, nechce se pustit a dokonce se změnil na žabáka, co na ni vycenil zelené zuby. Takový hloupý sen, žáby přece nemají zuby.

Uvědomila si, že se ušklíbla a pohlédla nahoru na svou sousedku, jestli si toho všimla. Asi ano, protože ta se na ni usmála a hned se zase dívala jinam, už ji nechtěla rušit v jejím rozjímání. I ona se rozhlédla zamlženým oknem, ale nic její pozornost neupoutalo.

Jo, Tonička byla prima, ne jako Marcela, co jí dříve vždycky brala hračky, že jsou její, taková blbost, všechny přece musely uklidit na svá místa v herně, než šly spát, ale to už je dávno a stejně se s Marcelou už nebaví, Jitka je její nejlepší kamarádka, chce ji vidět, chce se s ní kamarádit, jenže má nějaké příbuzné někde blízko starého domova a chtěli ji nechat v tom kraji. Ano, všechny jí budou chybět,

i kluci, darebáci, bude vzpomínat na společné vycházky, jak si třeba někdy odpoledne vyšli do města, oni zvonili na zvonky a holky za keříkem sledovaly, co se bude dít a taky házeli kamením po veverkách, ale to se jí nelíbilo. Naštěstí stejně žádnou netrefili.

Drobné vzpomínky jí překrývala jedna velmi silná, na tu nezapomene. Byl to strach, když začalo hořet, ne že by něco viděla, vlastně nic, to až potom, ale když přiběhla teta Květa a vyháněla je jen tak v pyžamu ven, měly všechny strach. Květa křičela „Hoří, rychle ven!“, pobíhala sem a tam, k oknu a ke schodům, jestli už plameny nezachvátily jejich patro a nakonec stejně bylo dost času. Na dvoře potom už to bylo dobrodružství. Odvedli je všechny přes dvě ulice do školy a byly tam až do rána, potom bydlely v internátu, než se mohli do části spálené budovy vrátit. Byla tam spousta sazí, špíny a hlavně smradu ze všech možných spálenin. Ale jak potom bydleli všichni po deseti, nebo dvaceti, ne, to ne, to by se nevešly, asi jenom po deseti v pokoji spolu, to bylo fajn, to byla ale legrace, to už nezažije nikdy za celý svůj život živoucí, ani kdyby žila do sto padesáti let!

Těch několik hodin v autě jí uběhlo jako chvilka. Udělali jen jedinou malou přestávku na vyčurání kdesi v restauraci u silnice, bála se, že se ztratí a

zůstane sama někde na neznámém místě a s úzkostí pohlédla na tu paní a ta ji ochotně dovedla až ke dveřím pro dívky a trpělivě čekala, vysoká štíhlá postava v šedém kabátě, přede dveřmi, až bude hotová a získala si rázem Ireninu náklonnost.

Potom dostala teplý čaj, zatímco si teta a pan řidič dávali kávu a zlobili se na počasí, ještě že poslechla tuhleto novou tetu a vzala si pod svou světlou tenkou bundu svetr, netřásla se sice zimou, ale bylo jí dost chladno a tak by už zase ráda byla v autě.

Seděli s tou paní a panem řidičem v tomhle bufetu u malého stolečku za oroseným širokým oknem s nějakým nápisem, co se musel číst pozpátku, nebylo přes něj skoro vidět, venku bylo zatažené přítmí a uvnitř svítily slabé žárovky na vysokém stropě. Studená podlaha s dlaždicemi lesklými vodou, nanesenou z venku tou spoustou mokrých bot, neposkytovala pocit místnosti, vhodné k odpočinku. Plynová kamna uprostřed sálala sice teplem, ale průvan od věčně otevíraných dveří nepříjemně studil. Prohlížela si stopy všech těch návštěvníků, všelijakých vzorků podrážek a velikostí, směřujících ode dveří k pultu, to byl široký silně pošlapaný pruh a jednotlivé šlápoty nebyly rozeznatelné, byly překryté dalšími a ty zase dalšími, potom se lehce ztrácely, jak zamířily

k jednotlivým stolčkům a jak osychaly a napadlo ji, kdo jsou všichni ti lidé, odkud a kam spěchají a že se tu zastavili, protože je škaredě a mokro a zima. Každý měl nějaký cíl, někam chtěl dojít, asi hlavně domů a do tepla. I ona zde má svou stopu. Ohlížela se, ale nenašla ji, přesto ji to musela někde zanechat. Malou, ne jako tam ten pán, kruci, to je ale noha! Jak v tom údivu zaklonila hlavu, prohlédla si strop a pak dopila čaj.

Vešla se v autě snad poprvé, nebo podruhé životě a bavilo ji to a to potom čas plyne rychle jako voda, jako když vytéká z jejich otlučené vany širokým, nazelenalým odtokem a dělá hučící vír. Zakrývala ho nohou a nechávala si protékat proud vody mezi prsty, dokud nebyla vana prázdná a potom teprve se utírala, jenže jí potom říkal strejda údržbář, že to zelené je jakási měděnka a že je to prudce jedovaté a tak odběhla a pečlivě si prohlížela nohy. To ovšem bylo už dávno, to ještě byla malá a hloupá, proč si na to vzpomněla právě teď? Měla stejný pocit časově omezeného zážitku, neopakovatelné situace, odtoku z vany se už nebojí a autem asi už nikdy nepojede, nebo snad pro tu spoustu vody, co se valila z oblohy už týden, že měli všechno provlhlé, protože kolem oken zatékalo až omítka nasáklá vlhkostí, začala vytvářet boule a opadávat, to už také

zcela jistě nezažije. Do nového domova se těšila, škoda jen, že ostatní její kamarádi a kamarádky budou bydlet někde jinde, její nový dětský domov prý je mnohem lepší, než byl ten, co lehl popelem a to měl prý ten kohout přijít už dávno, šuškali si domovník s paní uklízečkou, jen chválabohu, že se nikomu nic nestalo, což dost dobře nechápala, co to má společného se slepicemi, ale bylo jí to celkem šumafuk a tak se zvědavě rozhlížela po ubíhající krajině. Stále pršelo a dost hodně a všechno venku bylo mokré a nevlídné, studené a zvuk pneumatik na mokrém asfaltu ji uspával, ale očekávání všeho nového jí zase nedalo usnout, právě tak jako ruka vedle sedící ženy, co ji tu a tam pohladila, urovnala kaštanové vlasy, spadlé do čela. Nemluvily a ta paní pochopila, že si nechce povídat. A tak se jí v mysli střídaly vzpomínky na starý pokoj, její postel v rohu, na bývalé kamarádky, které už asi neuvidí, byly dosti starší a odešly jinam, na děti ve třídě a bylo jí smutno. Ale ne zase tolik, aby brečela. Věděla, že najde nové a že si s nimi bude rozumět, jistě se jí nebudou smát pro její dlouhý krk a pokřikovat na ni – tyčka krkatá -, to dělají stejně jenom kluci a to ještě, aby na sebe upozornili, říct něco hezkého se stydí, to jistě nové kámošky dělat nebudou a už si je jaksi představovala, zatímco její pohled utkvěle

klouzal přes postříkané sklo po polích, zahradách a chalupách, jak tak ubíhaly kolem.

Poznala, že se blíží k cíli, když zahýbali stále vpravo a vlevo v nějakém městě a nakonec dojížděli pomalu ulicí kolem vysokého železného plotu s ostrými bodci, zasazeného do šedivé zídky a sloupů, prorostlého větvemi keřů s čerstvými, svěže novými zelenými lístky, omytými deštěm. Auto zastavilo a Irena si uvědomila se vzdychnutím, tak jsme tady.

Ocitly se před budovou s obrovskými okny mezi kamennými sloupy, o něco světlejšími než šedá okolní omítka, zapuštěnými do zdi a tyčícími se do výšky až ke střeše, budovou tak velkou, že musela úplně zaklonit hlavu, aby dohlédla k jejímu vrcholu nad třetím patrem. Mezi ní a ulicí až k podezdívce s železným plotem se už zelenal trávník, pokud bylo možno ho zahlédnout mezerami v křoví a přímo před nimi, tam, kde zastavilo auto a ony vystoupily, byla kdysi určitě železná brána, brána s pokroucenými tyčemi, jako byla na zámku v jednom pohádkovém filmu, ano, jako by ji viděla tady před sebou dokořán otevřenou a vítající její příchod. Nyní ale zůstal jen vyzděný oblouk, ke kterému zamířily. Ireně se zalíbilo široké kamenné schodiště s několika stupni, pěkně zakulacenými, vedoucí k obrovským, asi velice těžkým vyřezávaným

dřevěným dveřím, s obrovskou žlutou klikou a jakýmisi železnými kruhy uprostřed obou křídel, zčernalých stářím, nebo barvou? Leskly se a udělaly na ni veliký dojem. Dokázala by tyto dveře, dveře jako na nějaký hrad, vůbec otevřít? Dlouhá a široká chodba s lesknoucí se kamennou podlahou, vysoké klenuté stropy, zářivě bílé, to vše vzbuzovalo v dívce respekt a nebyt veselých obrázků na stěnách, bylo by jí do pláče, ale nakonec ta paní, vysoká a s laskavýma očima za obroučky brýlí, plně zaměstnala její roztěkanou hlavinku, když ji upozornila, že tady se jí bude dobře běhat a klouzat se v papučích, takže jen polkla slzy a připravila se na další události. Zastavily se v kanceláři, aby ta paní, vlastně už teta Běta, odložila svou kabelu a pláštěnku. Konečně byly v suchu a v teple. Irena se jen zběžně rozhlédla po velké místnosti s několika stoly a obrovským věšákem v rohu, ale neměla moc času.

„Tak, tady mě skoro vždy najdeš, kdybys ode mne něco potřebovala a teď pojď, nebudeme to odkládat, představím tě tvým novým kamarádkám, od teďka tvým sestřím.“

Tahle teta, co tu byla ředitelkou, byla štíhlá, až hubená a trochu nahrbená paní středního neurčitěho věku, s krátkými vlasy a silnými multifokálními brýlemi na kostnatém nose,

stejnými, jako měl pan školník v její bývalé školce, kterým říkal multimilionářské a věřila mu to s představou jakési zázračnosti a výjimečnosti toho předmětu, dokud si ji neposadil na klín a nevysvětlil jí jednak pojem multimilionář a potom, jak to funguje, tedy se stejně velikými brýlemi, které si tahleta kostnatá paní pravidelně posunovala vzhůru a zase dolů, možná proto, že stále shlížela ze své výšky téměř sto osmdesáti centimetrů. Teď se sehnula, aby vzala Irenu za ruku a do druhé ruky uchopila její malý kufřík s nejdůvěrnějšími věcmi. Za nimi, s odstupem, asi aby nenarušil důležitost této chvíle a Irenino privilegované postavení ve scéně, nesl pan řidič její velký kufr se zbývajícím majetkem, šatstvem, několika knížkami, barvičkami a sešity včetně panenky, už poněkud zašlé, ale pečlivě zabalené do jejího trička a uložené v kufru pěkně v koutku.

Šly opět tou chladnou rozlehlou chodbou ke schodišti a po širokých schodech se starobylým ozdobným zábradlím s dřevěným vyleštěným držadlem, určitě po nich kluci jezdí po zadku, napadlo ji okamžitě, zatačejících se nadvakrát do levé strany, nahoru do prvního poschodí a opět kráčely podobnou širokou chodbou až na konec, kde za prosklenými dveřmi, zevnitř zakrytými

záclonkou, sídlila Irenina budoucí rodinka. Uvítalo ji teplo a příjemná vůně dívčího království. Prošli šerou chodbičkou po měkkém koberci do první místnosti, zařízené trochu jako obývací pokoj a zčásti jako pracovna se třemi malými psacími stoly. V místnosti byla ještě knihovna, gauč a tři křesla, stolek se zapnutou televizí a okna byla zatažena pestrými závěsy s barevnými koly, různé se protínajícími a ty se Ireně ihned velice zalíbily. Pořád tu ještě bylo dost místa, tak veliký byl tento obývací, že obdélníkový koberec uprostřed, ukazující na okrajích zpívající ptáčky, byl zcela volný.

Irenu však nejvíce upoutala jakási deka, zavěšená na zdi za lenoškou, s vetkaným obrazem dívky klečící na kolenou a natahující ruku, aby snad utrhla bílou květinu z chomáče zelených trav a listů a kdyby v tu chvíli paní ředitelka uměla číst myšlenky, v hlavě milé Ireny Chrobákové by našla jen pusto a prázdno. Ta zírala na koberec zcela upoutaná výjevem a naplněná zvláštním pocitem spřízněnosti. Dívka se jí zdála podobná, měla dychtivý výraz ve tváři, šklebila se jako to prý umí jen ona a skoro také pohybovala bradou sem a tam, zleva doprava jako ona sama v tu chvíli a kdyby její zaujetí nepřerušila ředitelka, nepouštějíc její ruku, možná by se ta vetkaná bytůstka ohlédla přímo na ni. Ano,

už je jí dobře, bude tu spokojená, už tu našla první kamarádku.

Vysoká teta ji představila třem právě přítomným děvčatům, vydala jakési pokyny, vyzvala Irenu, aby se za ní kdykoliv zastavila, posunula si prstem brýle, napřímila se a odkráčela. V tu chvíli se rozdrncela okna hlukem projíždějícího vlaku a Irena už rozhrnovala závěsy a sledovala přes keře a stromy naproti přes ulici dlouhý nákladní vlak, dunící po kolejových spojkách svůj pravidelný rytmus.

„To je tu pořád, koleje jsou hned za cestou, časem si zvykneš.“

„Mně se to líbí, mám to ráda, ani nevím proč,“ a několikrát rychle pokrčila rameny..

„U vás prý hořelo, povídej nám o tom.“

Irena ráda využila této příležitosti, aby se kamarádkám přiblížila a pustila se do nepřiliš pravdivého líčení té události. Ovšemže požár byl strašný, jídelna s kuchyní, ale i kanceláře, prostě celá přední část polodřevěné budovy skutečně lehla popelem, ale jejich pokoje vzadu zůstaly nepoškozené, což není ovšem třeba zdůrazňovat, až na ten kouř, který vlezl všude a štípal do očí a všechno strašně smrdělo a jistě to bude ještě cítit z jejich věcí, musely za všeobecného zmatku a strachu utéct před budovu a potom je odvedli do školy do

tělocvičny a potom do internátu, kde bydlely celý týden. Ona, Irena, zůstala celou dobu klidná, umí se ovládat a pomáhala všechno organizovat, hlavně v prvních okamžicích bezprostředního nebezpečí.

Nejmladší Olinka hleděla na Irenu s otevřenou pusou a řekla, že ona by se strašně bála. Ostatní vyjádřily přesvědčení, že jejich budova je až příliš z kamene, když pomyslí na ty velké chodby, obložené mramorem, nebo co to je, na široká schodiště a že jediné dřevo je zábradlí a nábytek v budově.

Tak se Irena spokojeně vybalila za stálého odpovídání zvědavým sestřám, nechala se provést budovou, od půdy až do sklepa a okukovat ostatními dětmi klučího pohlaví.

A již odpoledne ji hledali a nakonec našli na nádraží na lavičce na nástupišti, jak kývá nohama a zaujatě sleduje posun a při tom se třese zimou. Teta Eliška se k ní sklonila, až Irenu pohladily po tváři její dlouhé světlé vlasy a ucítila jejich vůni a když si teta dřepala před ní a zblízka se jí zadívala do očí, zatímco její namalovaná pusa se rozšiřovala ve spokojeném úsměvu, že tu holku, ji, Irenu, našla a Irena viděla, jak krásné má teta oči tak docela zblízka, řekla prostě:

„Máš skoro zelené oči.“

„A ty zase docela stejné a velmi tmavé a moc hezké. Ale prosím tě moc, příště někomu řekni, kam jdeš, měli jsme o tebe starost.“

Potom se cestou do domova držely za ruce a Irena cítila někde uvnitř moc krásné chvění, až se jí hrdlo stahovalo a pomyslela si, že to je to štěstí, o kterém četla.

Tak začal Irenin pobyt v Dětském domově v N. Rychle se přizpůsobila, přijala autoritu o tři roky starší Aleny, co tu prý hraje první housle, ale ve skutečnosti hrála snad jen sestrám na nervy, když trvala na pořádku, chování, zašití sukně a rozdělovala denní práce. Také společně s Irenou utěšovaly malou Olinku, když jí bylo do breku a všechny společně fandily Evě při jejích sportovních výkonech.

Irenu měli všichni rádi, díky její veselé a přívětivé povaze, úsměvům a grimasám, špulením rtů a také třeba ohrnováním nosu nad nějakým jídlem nebo oblečením. Ostatně brzy poznala, že se tím stala známou, že se buď šklebí a dělá obličej, nebo se směje. Nemusela ani nic říkat, všichni poznali co si myslí z její tváře, ale nevadilo jí to, nic zatím neskrývala, jediný kdo s tím nesouhlasil, ale možná jen tak na oko, byl pan učitel ve škole, ten ji chytil za copánek a trval na odříkání vzorečku. Brzy z

toho byla hra, Irena čekala, kroutila se, až se učitel přiblížil, sama mu nastavila hlavu a třída se zase smála. Doma se učila každý den. Chtěla i musela, protože jen to ji chránilo před možnými stížnostmi a tresty, když samozřejmě stále vyrušovala a rozesmávala třídu.

Vladka, štíhlá a vysoká dívka s tmavými vlasy do půli zad, ta Irenu milovala a bylo to s postupem času stále více znát. Držela se kolem ní, stlala jí postel a nedbala zamračených pohledů šéfky Aleny.

No a Olinka? Ten mazlík? Při Irenině příchodu jí bylo stěží pět let a nejspíš ji Irena našla, když ji potřebovala nebo měla na starost a následně ztratila, v kanceláři ředitelky za stolem, jak si kreslí, nebo přímo Bětě na klíně jak poslouchá, co teta telefonuje, nebo mluví s důležitým pánem, který hledí střídavě na tetu a na ni a chce pořád asi něco říct a nějak mu to nejde. Když neposlechne Irenu a nechce odejít a teta Běta na to nic a jen se potutelně usmívá, přijde Elis, mírně Olinku vyhubuje, co tady zdržuje a že ji už hodinu hledá a odvede ji pryč.

V noci ta malá chodívala střídavě za staršími sestrami do postele. Tu pobyla hodinku, zdřímala si, přešla k druhé sestřičce, tam zase chvilku, až ji musela Alena ukáznit a uspat ji v její vlastní posteli. Irena se tu poprvé cítila spokojeně jako doma,

neměla sice žádné srovnání a když ji to napadlo, přemýšlela, koho se zeptat na to, co to je, cítit se jako doma, až se jí to Eliška pokusila vysvětlit, že je to jako vrátit se domů, když jsme před tím museli přespat v hotelu, což Ireně jen zvýšilo zmatek v hlavě, neboť by strašně ráda něco takového zažila, ale asi to nebude příjemné, když o tom Elis se zamračeným čelem a znechucenou grimasou tak přesvědčivě vypráví a tak se nebránila žádným povinnostem, patřícím k pojmu domov.

Také kromě domácích úkolů a povinností do školy navštěvovala hudebku a trápila se foukáním do flétny, což zavinila teta Běta:

„Ireno, co se pořád šklebíš? Nemáš nějaké křeče?“ A s postrašeným, úzkostlivým výrazem ta herečka teta Běta shlížela dolů na netrpělivou Irenu, klepající si nohou do rytmu nějaké právě populární písničky, kterou si před chvílí ještě prozpěvovala. Teď se však Irena rozesmála a protože ji těšilo smát se tomu, že by měla mít nějaké křeče, smála se ještě více a protože se jí to líbilo ještě víc, nechtěla s tím skončit a tak se smála, až musela přestat, protože se zakuckala a stála tam před tetou celá rudá a zadýchaná.

„No to je dost“, řekla teta a oznámila jí, že jí jistě bude vyhovovat, když ji zapíše do hudební

školy a když bude mít před obličejem něco, co jí plně zaměstná ten její ksichtík. Flétnu dostala k narozeninám, hernajs, prý rozumný dárek z jejich přidělených peněz místo nějaké hlouposti. Zvýšení kapesného se zamítá.

Někdy Irenu popadla touha po samotě, touha jen se tak rozhlížet po světě, na nic nemyslet, nebo přesněji nechat plynout myšlenky, jak a kam se jim jen zachce, nechat na sebe působit vnější vlivy, slunce, vítr a déšť a svět kolem a snít. To potom odcházela na nádraží, sedla si na vzdálenou lavičku na nástupišti a nechala kolem sebe proudit všechny ty fantastické vjemy a představy, poslouchala zvuky nádraží, sledovala spěchající lidi s taškami a kufry a zase ospalý klid a vrabce, poskakující po nástupišti, nebo se šla projít do parku, i do těch nejvzdálenějších, opuštěných a hustě zarostlých koutů, ale také třeba v dešti pod deštníkem si zašla na liduprázdné náměstí, choulila se pod ním, poslouchala liják v kalužích a sledovala bubliny, jak naskakovaly po dopadu nějaké velké kapky, chvíli tak vydržely, odrážely světlo a zase praskly, chodívala i na hřiště na lešení u starého polorozpadlého stadionu čichat vůni starého dřeva a omítky, nebo jen tak bloumala po domě. Bavilo ji představovat si, kdo tu bydlel dříve a proč byla

taková stavba vůbec postavena. Neznala skutečnou historii, stačila jí její fantazie a to málo, co jí řekla teta Běta..

Budova DD v N. jí imponovala. Postavená někdy před sto lety jako klášter, nebo velkorysým projektem spíše jako sídlo nějakého biskupa s kanceláři, vysokými stropy, širokými chodbami a schodišti s množstvím ozdob, různých reliéfů, chrličů a orámování stěn, zakulacených stropů a rohů zdí. Dům měl široké průčelí s přístupem po několika schodech s kamenným ohraničením k širokým masivním dubovým vstupním dveřím se dvěma železnými klepátkami, samozřejmě nepoužívanými, zčernalými stářím a vzbuzujícími úctou ke zdejší instituci, ať už byla jakákoliv. Malá cedulka „ZVONEK“ se šipkou umožnila návštěvníkovi dostat se konečně dovnitř. V létě byly dveře vždy přes den otevřené dokořán, aby zmírnily chlad v chodbách, ale děti používaly raději zadní vchod, podstatně skromnější, ústící do dvora a přilehlé zahrady. To jen ze školy to měly blíže z hlavní ulice. Irena ráda postávala v těchto těžkých dveřích, vnímala ten kontrast mezi její drobnou a křehkou postavou a té tvrdé kamenné důstojnosti za ní a rozesmávalo ji to i dělalo husí kůži, sedávala na schodech, nebo na zídce a poskakovala po jedné

noze nahoru a dolů a zase znovu a zase a když šel kolem nějaký chodec a zvědavě i s úžasem to na vteřinku sledoval, tetelila se blahem, jako nějaká divadelní hvězda.

V jejím novém domově se jí líbilo.

Rovněž ředitelka DD teta Běta byla moc fajn. Irena k ní často ráda zašla, všechny děti k ní chodívaly v nejrůznější dobu a nikdy nebyly odmítnuty, teta měla vždycky čas, vyslechla, co se právě přihodilo, řekla ano nebo ne, když přišly s nejrůznějšími, třeba i šílenými požadavky a bylo jim vysvětleno, že musí mít teplotu, nebo upadly se schodů rovnou na hlavu, mají v ní brouka Pytlíka, očaroval je Mozkožrout Šílený, půjdou na vyšetření do Ameriky a tak si často vymýšlely schválně, aby zase něco nového slyšely. Teta Běta to zřejmě věděla, už předem si určitě ve volných chvílích připravovala nějakou tu novou průpovídku, Irena byla skálopevně přesvědčena, že nikdo, prostě nikdo si nemůže tak hned vymyslet a tak vážně vychrlit ze sebe pořád nové hlášky, teta to musí mít připravené! Třeba je o tom kniha a tu by zatraceně chtěla mít! Zapisovala si její nápady do svého deníku a snila o tom, jak jednou napíše příručku pro rodiče.

Občas ji hledali. Zpočátku se několikrát vylekali, když ji nemohli najít, nepřišla ke svačině,

nepřišla ke studiu, stmívalo se a ona nikde, až ji našli na nádraží buď na nástupišti, nebo v dopravní kanceláři, to když už se seznámila se zaměstnanci a dělila se s nimi o jejich jídlo. Nejprve Běta starostlivě uvažovala, proč asi je Irena u nich tak nespokojená, proč ji to táhne pryč, vyptávala se jí a zkoumala její tvářičku, myslela si, že sledování vlaků je jakousi podvědomou touhou někam odjet, ale po několika rozhovorech s Irenou se přesvědčila, že tomu tak není. Jistě, fantazie o cestování tu hrála svou roli, ale Ireně se tolik líbilo, jak se kola točí po kolejnicích, nesjedou s nich, jak vědí na vyhybkách, kam jet, jak pravidelně buší na spojkách a jak se tyto pod váhou vozů prohýbají. Časem poznala, kdy se blíží čas odjezdu, kdy se rozsvítí na návěstidle zelená a později v dopravní kanceláři se dověděla, proč se někdy jede i na žlutou. Byl to zvláštní svět s krásnou hantýrkou a dlouho uvažovala, proč se VV, totiž výpravčí Vilda Vindík, rozčiluje do telefonu, že ta šajba nesvítí. Nechtěla se ptát, když nešlo o žádné cizí nebo odborné slovo, řekla si, že to nechá na jindy, ale nakonec jí to nedalo, neměla by klid a tak se ptala. A tak jí čas utíkal, sledovala venku posunovače, jak mluví do vysílačky, nebo jen tak mávají praporkem a vozy jedou a jedou, až se těsně před nárazem zastaví a ten pán v přilbě se klidně

sehne pod ty železné placaté konce, vezme těžký hák a zavěsí vozy k sobě, spojí dvě tlusté hadice, obrátí páčky a potom to zasyčí. V Domově si zvykli a věděli, kde ji hledat.

„Ireno! Máš jít domů!“ Tak na ni často zavolali ze dveří dopravní kanceláře a ona si teprve uvědomila, kolik je hodin.

Chodívaly ve dvou nebo ve třech na půdu za klukama ze sousedních pokojů a sledovaly jejich lumpárny, jak troubí z kulatého okénka na velikou plechovou troubu a všichni se pak smáli, když sledovali chodce, jak se rozhlížejí, co že to bylo. Jen škoda, že nikdo nenarazil do sloupu osvětlení, čili do kandelábru, jako ve filmu, říkali kluci. Chodívala spolu s další desítkou dětí fandit Evě na závody, kradly Elis rtěnky a zapomenutá líčidla a potají zkoušely, co s tím a Elis své drobné potřeby nikdy nehledala. Velkou zábavu a napětí zažívaly ty holky, když byl v televizi nějaký nevhodný film či seriál. Měly propracované metody, jak ošidit Elis, odlákat ji a proklouznout po schodišti dolů do návštěvní místnosti na konci chodby, kde byl televizor a kde se někdy sešly i s kamarády z jiných pokojů. Těžší býval návrat do ložnice. Elis někdy sledovala televizi i s kamarádkou dlouho do noci přímo v jejich obýváku a ony pak musely čekat i když se jim chtělo

spát, nebo se odvážit vyšplhat po hromosvodu nahoru. Nebyl to zase takový problém, budova byla samá štukatura a ozdoba, lezlo se tam jako po příkrých schodech, jenže pak byly špinavé a mohly být v koupelně přistiženy, jak si myjí ruce od rzi.

A tak jí ani nepřišlo na mysl, že tu snad nebude stále, že jednou dospěje a bude muset odejít, jak jí předhazovali ti starší, a že není na světě nikdo, kdo by se o ni zajímal a když ji to někdy přece jen jaksi napadlo, odmítla o tom přemýšlet. Teta Běta jí vysvětlila, že je někde někdo, kdo se jednou za čas na ni ptá, jestli o něm něco ví a jestli mu třeba nechce napsat, ale nic jí to neříkalo, neměla zájem. Věděla, nebo si myslela, že ví, jak to chodí v «normálních» rodinách, byla jednou nebo dvakrát na chvíli u kamarádky ze školy a neviděla žádný rozdíl, povinnosti měla ta kámoška stejné a jednou na ni dokonce otec křičel a vyhrožoval domácím vězením. Měla ovšem na rozdíl od ní spoustu věcí, oblečení, hraček, měla hodinky a vlastní brusle a jezdila v zimě na lyže, naštěstí o ty Irena moc nestála, měla ráda léto, samozřejmě Vánoce a dárky pod stromečkem, to je něco jiného, že, dárečky od kamarádek i nějaké ty větší a «hodnotnější» od tety Běty a Elis, ta byla vždycky vynalézavá a dostávaly od ní většinou právě to, co si nemohly a

nesměly kupovat, jako líčidla, laky na nehty, rtěnky a dokonce řetízek na nohu!

Běžela chodbou k zadním dveřím vedoucím do dvora, kde už na ni čekala skupinka holek a kluků, když na ni zavolal z výklenku pan Rozkol, údržbář, opravář i noční hlídač, školník, strejda Filip a zdviženým prstem ji vyzval, aby ho následovala do jeho dílny. Poslechla bez výhrad, ráda za ním chodila, ani nevěděla proč, měla pocit spřízněnosti s tímto většinou zarostlým, zasmušilým mužem, jenž kupodivu a z neznámých příčin nevynechal žádnou příležitost, aby s ní nepromluvil, když se náhodou potkali, což vedlo k tomu, že ho často vyhledávala k nějakému rozhovoru. Takže nebyla tu poprvé, znala dobře pracovní ponk a hoblík a různé nástroje, chodívala sem i za časů strejdy Jana, co už odešel do důchodu, občas se tu tedy zastavila a sledovala ho, jak klíží rozbitou židli, opravuje záclonovou tyč nebo zámek do dveří, piluje klíč a opravuje klukům rozbité kolo, píchlou duši a dokonce vykloubenou ruku panenky, aniž by se snažila vzít nějaký nástroj do ruky, jen se ptala, k čemu to je, všechno tu bylo takové chlapské a když se nabídl, že zamete piliny,

odbyl ji nevěřícím pohledem a poznámkou, že si to udělá raději sám. Nejprve si myslela, že ji nerad vidí, ale brzy pochopila, že si chce zachovat nadhled, on je tu ve své dílně šéf. Zaujala své místo ve starém křesle s polštářkem u stolu a čekala, co jí chce říci.

„Tuhle jsem tě viděl na chodbě, právě jsem přecházel z dílny do umývárny naproti, stála jsi tam s tetou Karlou a Blaženou, něco ti vytýkaly, myslím, podle toho prosebného tónu, co jsem slyšel, místo aby tě přísně napomenuly a vykrákaly za vlasy, no a když odcházely, vyplázla jsi na ně jazyk.“ Zvedl obočí a jakoby překvapeně na ni hleděl.

„Měly připomínky k mému obličejí.“

„Ireno, ty jsi byla zase zmalovaná?“

„Nalíčená. No a co?“

„No nic, mně by to nevadilo, ale ony musí dbát na tvou výchovu a měla bys uznat, že to někdy přeháníš a proč vůbec tak spěcháš být dospělá?“

„Nikam nespěchám a dospělá už skoro jsem, mám právo zkusit si líčení. Kdy se to mám naučit? Až budu stará panna, jako Karla?“

„Tak vidíš, teď jsem ti nastavil zrcadlo.“

„Jaké zrcadlo zase?“

S Filipem se tak krásně hádalo! Nikdy se neurazil, nenaštval a ji měl rád, to bylo jasné.

Někdy tam u něho sedávala i hodinu, samozřejmě pokud měl něco na práci, sledovala ho a povídali si o všem možném, nebo si s něčím hrála, on si jí jako nevšímal, až potom jí připomenul nějaké povinnosti, takže získala pocit, že ji rád vidí a její společnost je mu příjemná, což ji potěšilo a o to jej měla raději.

„Jaké zrcadlo?“ Opakovala netrpělivě otázku.

„Jsi zlá a posmíváš se. Já jsem to zrcadlo, já ti vracím tvůj obraz, jak ho vidím já. Obraz protivné, neukázněné, zlé potvory, vyplazující jazyk a urážející někoho, kdo se o tebe stará a také za jejími zády, což je navíc ještě zbabělost.“

„Nejsem potvora, mám tety ráda a jazyk vyplazuji ze zvyku, i na kámošky a na kluky, nic zlého v tom není. Takové běžné gesto. Kluci můj jazyk rádi vidí, protože je hezký. Koukej... Co jinak? Můžu jí snad něco říct? To bys chtěl? Abych byla ještě drzá? Závídí, že jsou jiné ženy hezké a kluci na ně letí. Jsou nmoderní a nerozumí dnešní době. „

„Teta Karla měla smůlu. Možná byla tak vychovaná, myslím, příliš přísně.“

„No vidíš. Jsi špatné zrcadlo. Ukaž mi nějaké jiné.“

„Dobře. Třeba tvoje panenka, jistě nějakou máš. Až si s ní budeš zase hrát, rychle se ohlédni. Možná budeš překvapená!“

„No tak Filipe! Už tak malá nejsem a ona je v pořádku a jazyk určitě nevyplázne...“

„Jde tu o ztrátu důvěry. Budeš i jiné podezřívát...“

„Chápu, co chceš říct, že se sama vidím v lepším světle a na jiných jenom to, co mi nevyhovuje. A mám si všimat, jak působím na druhé, že ano?“

„Chytrá hlavička.“ Spokojeně se na ni usmál.

„Mám se Karle omluvit?“

„Nesmysl, žádné rozmazávání, prostě se polepši.“

Irena se zamyslela, jak by to asi měla udělat. Nic ji nenapadlo a strýc Filip si jí nevšímal.

„Jak působím na tebe?“

„Taky kradeš!“

Neuvěřitelné! Jak to může vědět? Elis to jistě nevyhlásila rozhlasem a sem do dílny nechodí, neviděla ji bavit se s Filipem.

„No to je toho, jedna rtěnka!“

„To jsem ani nevěděl. A co ta kulička, kterou jsi strčila do kapsy hned, jak jsi přišla?“

„Tys to viděl?“

„Vidím všechno, zvláště když sem přijdeš ty. Není to poprvé, co jsi něco čmajzla.“

„Nevzpomínám si. A na co to vlastně je? Taková hezká, hladká a stříbrná.“

„Ložisková, je už na nic, můžeš si ji nechat a hrát s tvým Jiřím kuličky na dvoře.“

„Není můj, zbláznil ses?“

„Běž už, zase mě zdržuješ od práce.“

„Jdu, protože chceš v klidu svačit a mlaskat, nebudeš mi nic vykládat.“

Ale ještě seděla a zálibně si strýce prohlížela, na mou duši, mám ho ráda, brala bych ho za fotra. Loupl po ní očima a neřekl nic, věnoval se pilně míchání lepidla, dokonce se k ní otočil zády. Kývala nohama a sledovala ho při práci, dokud se jí nezeptal předstíraným nevrlým tónem:

„Nespěchala jsi někam?“

Celkem vzato ani ne, měla ještě plánovaný důležitý rozhovor s malou Olinou, ale to mohlo počkat na později odpoledne, tak se šla pomalu projít do parku, když holky na ni nepočkaly a kdoví kde je jim teď konec a začala přemýšlet o zrcadlech, o sebeklamu a o tom, co si vůbec o sobě myslí. Popravdě řečeno, nevěděla, nikdy se jí nikdo na nějaké názory neptal, nepočítaje diskuze s Filipem, snad jenom Alena, když začala mluvit o Bohu a zázracích a víře a hříchu a o podobných nesmyslech, které přinášela z fary, když se jí

podářilo jednou týdně tam více méně tajně zajít. Její stanovisko bylo takové obecné, pohodlné, ani nevěděla, kde k němu přišla, jistě z nějaké knihy. Prostě jsme takoví, jací jsme a s tím se nedá celkem vzato nic dělat a zázraky jsou pitomost. Svět mohou zlepšit jenom lidé, říká Filip, a hlavně my ženy. Taková odpovědnost, moc tomu nerozuměla. No, mohla by třeba být vlídnější na Mirka, je to takový slušný kluk, není vlezlý a dotěrný, jako jiní, ale co z toho, že. A jaká vlastně má být, když nezná svět? Schválně, co si o tom myslí babička, na rozdíl od Filipa? Zajde za ní a zeptá se jí přímo, jak se má chovat k mužům, ostatně, kdo jiný by jí to měl vysvětlit, než nějaká zkušená žena, což Elis zřejmě není, když má pořád potíže a je ještě svobodná, Karla se jí nezdá, jediné možná Běta, ale ta je přece stará panna jako Karla. Ach jo, no, babička bude nejlepší.

Vydala se za ní hned, i když to bylo v neplánovaný den, ale to jí vyhovovalo a paní v domově důchodců asi také, měla vždycky radost, když Irena přišla a raději neočekávaně, než nepřijít, když ji čekala, ne? A to se občas přece stane, že se vyskytne něco důležitějšího, nezbude čas, nebo se zapomene a tak.

V duchu si připravovala tu otázku: Co jsou ti muži zač? Co chtějí a co se s nimi dá dělat? Proč se Elis, naše milá a krásná Eliška, trápí? Proč Běta žije sama? Záleží tolik na štěstí, koho holka potká?

Paní Pacinová byla drobná usměvavá babka s moderními názory, daly se jí ukázat nalakované nehty a nehnula ani brvou a nikdy od ní neslyšela kritiku moderního světa, jako že se nosí moc krátké sukně a že by měla to a tamto zase ne, tak to vůbec ne. Když ji zahlédla v parčíku před Domovem důchodců na lavičce samotnou, rychle k ní zamířila a hned jí vyklopila tu otázku.

„Jistě Irenko, štěstí a náhoda hrají podstatnou roli, když přihlédneš ještě k prostředí a povaze, to je jako to přísloví, že vrána k vráně sedá, už to omezuje ty možnosti, vid'. A muži? Co bych ti o nich řekla... Víš, muži už jsou takoví přelétaví motýli, co se jim líbí kdejaký květ, musí ho poznat, ochutnat, prohlédnout a zhodnotit a ještě si o něm povídat s jinými motýly. Chtějí změnu, ale spíše je to zvědavost, ne láska, tu snad ani nejde tak rychle střídat. Pořád jsou to kluci, proto snad říkají, že nestárnou, a když to přijmeš, porozumíš jim, zvítězíš nad nimi, budou se k tobě stále vracet, protože se staneš pro ně nepochopitelnou, zvláštní a oni budou mít pocit, že jim unikáš, že je nepotřebuješ, že na

nich nelpíš, že tě vlastně nedostali, neuspěli se svým sváděním a dobýváním, což je základní mužská potřeba, tu jim musíš dopřát, to rozhodně. Staneš se nepostradatelnou. Ta tvoje Eliška to zvládne, uvidíš. A to ani nevíš, o koho jde? Ne že bych tě chtěla podporovat ve slídění, ale jak znám už tvou zvědavost...“

„No je to hrozné, štve mě to, ale nikdo nic neví a poslouchat za dveřmi není slušné, to já, babi, nedělám!“ A sledovala s obvyklým potěšením, jak se na tváři staré paní rozlévá úsměv nad její grimasou, vyjadřující směs hrdosti i snahy přesvědčit, že je to pravda, nebo alespoň, že si to uvědomuje a že se o to snaží. Zeptala se:

„A ty jsi to vždycky uměla?“

„To víš, že ne, ale měla jsem tu kapičku štěstí a kdysi byly vztahy trvalejší, lidé byli nábožensky založení, město malé, všichni se znali a morálka byla přísná, každá žena sledovala ostatní ženy a k drbům a pomluvám bylo blízko. To víš, televize nebyla, jediné knihy, ale zase málo času. Ale když se něco stalo, hned se to probíralo ze všech stran, lidé to ještě nafoukli a tak z prkotiny, které by si nikdo dnes nevšiml, udělali událost.“

„Nějakou mi vyprávěj.“

„No, co bych ti tak povídala, ale když už jsme mluvili o těch vztazích a o lásce, tak třeba ten kazatel, takový fešák to byl, to ale prkotina nebyla. To byla vážná věc.... Tam, kde je to vaše zanedbané hřiště,“ paní Pacinová se nestyděla ukázat prstem, „tam bylo kdysi za mých mladých let pole, táhlo se až k parku a ještě obloukem za něj, velké pole, patřilo celkem bohatému sedlákovi a ten měl ženu, hodnou a velmi hezkou, ale hrozně pobožnou, chodila dvakrát denně do kostela, nikdy nevynechala mši, modlila se a tak podobně, no nic na tom, tenkrát byli lidé pobožní, ale ona zvlášť. Až chorobně. To bylo pořád, ty se nepokřičuješ, když jdeš kolem kapličky do hospody, nebo pomodlil jsi se k našemu Pánu, než jsi snědl svačinu, svačinu na poli, ona myslela a tak pořád, on to snášel, protože se mu líbila a byl to takový klidný člověk.“

„To on nevěřil v Boha?“

„Ale ano, věřil. Ale nějak to jinak chápal a myslel si, že Pánbůh jistě nevyžaduje takové pobožnůstkářství, no ale neříkal nic. Potom jednou přijel do našeho města nějaký kazatel, takový nějaký fanatik a začal kázat. Stoupl si nedaleko kostela, protože tam dovnitř nesměl, farář by ho vyhodil, a tam někde začal kázat.“

„Co povídal?“

„Že doba je zkažená, lidi jsou zkažení a že on měl zjevení a že je poslán, aby to všem říkal a všechny vyzval k pokání a motlitbám. A lidé ho poslouchali, dali mu za pravdu, vždyť v každé době se dějí zlé skutky a vždycky je někdo nešťastný, někomu se nedaří, někomu někdo umře, opustí ho a tak, nakonec, každý má nějaký ten svůj hříšek, no a byla to těžká doba, ne jako dnes, dnes je všechno, no poslouchali ho a přibývalo jich, až si ten milý kazatel pronajal z darů, které mu samozřejmě lidé dávali, a to byly nejenom naturálie, jídlo, buchty a pečená kuřata, ale i peníze, šatstvo a tak, pronajal si jakousi velkou kůlnu, vyzdobil ji, zapálil svíčky a kadidlo a kázal. Na tom by nebylo nic, proto ti to nevykládám, takových různých podvodníků a fanatiků byla spousta, to víš, byla bída, informace nebyly a každý se snažil podle svého a je ti přece jasné, že to byl podvodník?“

„Jasně babi, nejsem blbá.“

„No, dařilo se mu dobře, jenže on to přehnal. Zakoukal se do té paničky, do té selky, o které jsem se zmínila a ona k němu chodila ke zpovědi a on vyzvídal a přesvědčoval ji, jak je výjimečná, ne ovšem tak, jak to muži ženám říkají, ona prý je mimořádně obdařená Božskou milostí a nakonec, když ji měl už zpracovanou, jí začal přesvědčovat,

O IRENĚ

Miroslav Kukelka

Text © 2018, Miroslav Kukelka

Grafická úprava a sazba © 2018, Lukáš Vik

Obálka © 2017, Miroslav Kukelka

1. vydání © 2018, [Lukáš Vik – E-knihy hned](#)

ISBN ePub formátu: 978-80-7536-248-3 (ePub)

ISBN mobi formátu: 978-80-7536-249-0 (mobi)

ISBN PDF formátu: 978-80-7536-250-6 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

webdesignér Lukáš Vik

<http://www.lukasvik.cz>